

ЛЕГКІСТЬ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

(REGIONAL DOING BUSINESS)

REGIONAL DOING BUSINESS

Стабільний розвиток великого, малого, а головне середнього бізнесу в Україні є запорукою становлення конкурентоспроможної економіки, що є основою успішного суспільства. Для цього необхідний сприятливий діловий клімат. А він, не в останню чергу, виражається у витратах на бюрократичні процедури, які необхідні для реєстрації та успішного функціонування підприємств.

ОФІС ЕФЕКТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ та **СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМЦІВ** перевірила легкість ведення бізнесу в усіх обласних центрах України і на основі цього аналізу склала рейтинг «Regional Doing Business». Основою даного дослідження стала методологія Світового банку. Для першого дослідження було взято **П'ЯТЬ НАПРЯМКІВ ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМЦІВ З МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВЛАДИ**, а саме:

- сплата місцевих податків;
- створення підприємства;
- одержання дозволів на будівництво;
- оформлення земельної ділянки під об'єктом нерухомості;
- приєднання до електромережі.

Основними критеріями оцінювання стали «гроші» та «час», що витрачаються на проходження офіційних процедур, а також кількість «візитів» до органів державної/місцевої влади. Оцінювались обласні центри та місто Київ, за виключенням АРК Крим та міста Севастополь.

За результатами рейтингу Суми показали найкращий серед усіх обласних центрів діловий клімат, набравши 107 балів з 171 можливих.

Аутсайдерами рейтингу стали Чернігів, Херсон та Сєвєродонецьк, набравши 81, 79 та 75 балів відповідно. У цих містах наявний найнесприятливіший клімат серед усіх обласних центрів для ведення підприємницької діяльності.

Систематичним **недоліком** майже всіх обласних центрів є байдужість до грошей та часу, які витрачають підприємці на проходження офіційних процедур. Наприклад, ставка єдиного податку для другої групи платників за останній рік зросла на 132% до 640 гривень через підвищення мінімальної заробітної плати. У зв'язку з цим лише декілька обласних центрів знизили ставку податку. Лідерами в цьому випадку стали Суми, Харків і Одеса, які знизили ставку податку до 10% з загальноприйнятих 20%. Це дозволило зменшити податковий тиск для даної групи підприємців вдвічі.

Не менш прикрим випадком є «тяглість» у часі офіційних процедур, що може слугувати не меншим джерелом збитків для бізнесу, аніж гроші. Наприклад, в Одесі оформити земельну ділянку під об'єктом нерухомості в середньому можна за 225 днів, а у Вінниці ті самі процедури займають в середньому лише 93 дні. У Херсоні ви будете одержувати дозволи на будівництво в середньому 147 днів, у той час як у Одесі лише 68 днів. Така «тяглість» створює найнесприятливіші умови для інвестицій, а інколи і прямо перетворюється у знак «стоп» для підприємців.

Загалом дослідження виявило політичну волю до покращення бізнес-клімату у більшості обласних центрів, однак відсутність сталого діалогу з бізнесом та слабе інформування про кращі практики залишають бізнес-клімат в Україні у кепському стані.

Офіс ефективного регулювання розробив платформу regulation.gov.ua, яка надає органам влади можливість планувати, готувати, обговорювати і відстежувати результативність регуляторних актів на сучасному технологічному рівні, а бізнесу дізнатися в рамках бізнес-кейсів про всі регуляторні процедури, що необхідні для створення успішного підприємства.

ДОВІДКА:

З 1 червня по 20 серпня 2017 року Офіс ефективного регулювання та Спілка українських підприємців проаналізувала бізнес клімат у 24 областях України та місті Києві. Результатом став рейтинг легкості ведення бізнесу у обласних центрах «Regional Doing Business».

Об'єктами формалізованого аналізу стали регуляторні процедури в обласних центрах України. Основою оцінювання стали кількість контактів із представниками дозвільних органів – «візити»; кількість календарних днів, що витрачаються на отримання дозвільних документів – «час»; та витрати підприємців – «гроші».

У ході дослідження під час опитування підприємців використовувалася технологія «ExpressPoll» – електронна система проведення соціологічних досліджень.

Автори дослідження – аналітики Офісу ефективного регулювання Лавриненко Ігор та Малеев Антон. Дякуємо за допомогу у зборі статистичних даних та анкетуванні Гурківській Альоні та Островерховій Анастасії.

СТРУКТУРА РЕЙТИНГУ

- 1 **Загальна інформація**
- 2 **Результати дослідження за напрямками:**
  - Сплата податків;
  - Створення підприємства;
  - Одержання дозволів на будівництво;
  - Оформлення земельної ділянки під об'єктом нерухомості;
  - Приєднання до електромережі.
- 3 **Загальні результати**
- 4 **Рекомендації Офісу ефективного регулювання**
- 5 **Методологія дослідження**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

ОСНОВНА МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ – перевірити часові та фінансові витрати, а також кількість особистих контактів із представниками влади у 24 обласних центрах України та місті Києві, при проходженні таких процедур:

- сплата податків;
- створення підприємства;
- одержання дозволів на будівництво;
- оформлення земельної ділянки під об'єктом нерухомості;
- приєднання до електромережі.

Методологічною базою дослідження стала методологія Світового банку.

Джерелом для оцінювання напрямку «Сплата податків» стали рішення відповідних органів місцевої влади. Джерелом оцінювання напрямків «створення підприємства», «одержання дозволів на будівництво», «оформлення земельної ділянки під об'єктом нерухомості» та «приєднання до електромережі» стали відповіді підприємців на анкети за розробленою Офісом методологією, з якою детальніше можна ознайомитися в останньому розділі Рейтингу.

За аналогією до методології Світового банку, котрий оцінює ведення бізнесу в окремо взятій країні за діловим кліматом у столиці та, максимум, першому економічно розвинутому місті після столиці, аналітики офісу обрали об'єктами досліджень обласні центри. Варто зауважити, що бізнес-клімат в Автономній Республіці Крим та місті Севастополь не оцінювалася через окупацію півострова, а Луганська та Донецькі області оцінювалися відносно Северодонецька та Краматорська. В якості економічного центру Київської області було обрано місто Біла Церква.

ПОДАТКИ

За напрямком «податки» аналізувалися рішення місцевих органів влади у обласних центрах, які встановлюють **ставки місцевих податків**, а саме:

- податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
- туристичний збір;
- земельний податок;
- орендна плата за земельну ділянку;
- ставки єдиного податку для 1 групи та для 2 групи.

Аналіз проводився на основі рішень місцевих рад, які оприлюднені на сайтах відповідних органів як публічні дані.

За основу оцінювання береться критерій грошей, де найвищий бал ставиться за мінімально можливу визначену законодавством ставку податку, яку встановив місцевий орган самоврядування. Відповідно найменший бал ставиться за максимально можливу ставку податку в межах законодавства.

Максимальна оцінка кожного податку – **3** бали.

Максимальний бал – **18**.

Загальні тенденції в країні свідчать про негативну динаміку реагування органів місцевого самоврядування на зміни загальнонаціонального характеру.

- 1** За 2017 рік було змінено розміри ставок лише 17% місцевих податків, що регулюються органами місцевого самоврядування. Варто зауважити, що податкові зобов'язання за місцевими податками за останній рік різко зросли у зв'язку із збільшенням мінімальної заробітної плати. Та **лише третина регіонів здійснили хоча б крок, аби зменшити податковий тиск на бізнес.**
- 2** У 2017 році вступила в дію нова ставка мінімальної заробітної плати – 3200 грн. Це прямо пропорційно призвело до збільшення розмірів податку на нерухоме майно та єдиного податку для 2 групи платників. Сама формула розрахунку не змінилась – 20% від мінімальної заробітної плати. Якщо у цифрах, то в той час, як у 2016 році платники 2 групи мали сплачувати в середньому 275 грн, - у 2017 це уже 640 грн. Тобто, відбулось збільшення на 132%, що **погіршило бізнес-клімат по всій країні.**

Аби виправити ситуацію, у Харкові, Одесі та Сумах, – відповідно до рішень місцевих рад, ставка податку була знижена з 20% до 10%. У Тернополі та Білій Церкві той самий податок був зменшений до 15%. Відповідно, якщо порівнювати з попереднім роком, то для підприємців Харкова, Одеси і Сум ставка податку зросла лише на 16%, для Тернополя і Білої Церкви – на 74%. **Ці приклади дій місцевої влади по зменшенню податкового тиску на підприємців, однозначно позитивно впливають на бізнес-клімат у згаданих регіонах.**

- 3** За аналогією, Біла Церква зменшила ставку єдиного податку для 1 групи платників з 10% до 8%. Таким чином, зміни у сплаті у порівнянні з попереднім роком стали менш відчутними. **Це є черговим прикладом дій місцевої влади, спрямованих на зменшення податкового тиску.**
- 4** **На розвитку бізнесу вплинуло** також зменшення у семи обласних центрах ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Розмір цього податку, як було зазначено раніше, напряду залежить від розміру мінімальної заробітної плати, яка у 2017 році різко збільшилась. Тому **органи місцевого самоврядування намагаються зменшити податковий тиск на бізнес за рахунок зменшення ставок податків.**

Загалом, ситуація з податками свідчить про вкрай в'ялі спроби органів місцевого самоврядування покращити бізнес-клімат у себе в регіоні. Серед негативних факторів, які прямо до цього призводять, можна назвати: застарілу систему оподаткування, визначення основних ставок та їх діапазону централізовано на рівні всієї держави. Це нівелює бажання місцевої влади розбиратися у даному питанні і пробувати налагодити діалог для пом'якшення бізнес-клімату в регіоні і збільшення інвестиційної привабливості останнього.

Суми

11 балів

Податок на нерухоме майно	0,625%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	3%	Єдиний податок для 2 групи	10%

Ужгород

10 балів

Податок на нерухоме майно	0,6%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	3%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Біла Церква

10 балів

Податок на нерухоме майно	0,5%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	8%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	10%	Єдиний податок для 2 групи	15%

Кропивницький

10 балів

Податок на нерухоме майно	0,1%	Земельний податок	0,3%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	7,5%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Сєверодонецьк

10 балів

Податок на нерухоме майно	0,5%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	3%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Миколаїв

10 балів

Податок на нерухоме майно	0,5%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	3%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Чернігів

10 балів

Податок на нерухоме майно	0,75%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	3%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Краматорськ

9 балів

Податок на нерухоме майно	1%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	3%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Житомир

9 балів

Податок на нерухоме майно	1%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	3%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Рівне

9 балів

Податок на нерухоме майно	1%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	3%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Харків

9 балів

Податок на нерухоме майно	1%	Земельний податок	3%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	3%	Єдиний податок для 2 групи	10%

Чернівці

9 балів

Податок на нерухоме майно	1%	Земельний податок	0,9%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	3%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Львів

8 балів

Податок на нерухоме майно	2%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	3%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Одеса

8 балів

Податок на нерухоме майно	1%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	8%	Єдиний податок для 2 групи	10%

Херсон

8 балів

Податок на нерухоме майно	0,25%	Земельний податок	3%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	7%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Дніпро

7 балів

Податок на нерухоме майно	1%	Земельний податок	3%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	7,5%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Івано-Франківськ

7 балів

Податок на нерухоме майно	2%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	8%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Полтава

7 балів

Податок на нерухоме майно	1%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	8%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Тернопіль

7 балів

Податок на нерухоме майно	0,5%	Земельний податок	3%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	12%	Єдиний податок для 2 групи	15%

Черкаси

7 балів

Податок на нерухоме майно	0,5%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	12%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Вінниця

6 балів

Податок на нерухоме майно	1%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	12%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Луцьк

6 балів

Податок на нерухоме майно	1%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	12%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Запоріжжя

6 балів

Податок на нерухоме майно	2%	Земельний податок	3%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	8%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Хмельницький

6 балів

Податок на нерухоме майно	1%	Земельний податок	1%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	12%	Єдиний податок для 2 групи	20%

Київ

6 балів

Податок на нерухоме майно	0,25%	Земельний податок	2%	Єдиний податок для 1 групи	10%
Туристичний збір	1%	Орендна плата за зем. ділянку	12%	Єдиний податок для 2 групи	20%

СТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА

По напрямку «створення підприємства» аналізувалися відповіді підприємців із 24 областей України на питання, які мали на меті перевірити витрати часу, грошей та кількість особистих контактів, необхідних для проходження реєстрації юридичної особи;

За основу оцінювання беруться:

- **«Гроші»**, де найвищий бал ставиться за відсутність витрат на реєстрацію підприємства;
- **«Візит»**, де найвищий бал ставиться з розрахунку за мінімальну кількість візитів необхідних на проходження процедур з розрахунку, що на кожен процедуру необхідний щонайменше 1 візит;
- **«Час»**, де найвищий бал ставиться за мінімальну кількість днів, необхідних на проходження процедур з розрахунку, що на проходження кожної процедури необхідно мінімум 1 день.

Показники за цим критерієм відносно великі як в Україні в цілому, так і в обласних центрах. Більше того, в найближчому майбутньому ці показники ще покращаться – вже скасовано обов'язковість виготовлення печаток, спрощена процедура отримання статусу платника ПДВ (зараз це дві найбільш обтяжливі процедури), а саме підприємство можна буде відкрити он-лайн.

Максимальний бал – **21**.

Суми				19 балів	
Час (у днях)	6	Гроші (у грн)	343	Візити	1
Хмельницький				17 балів	
Час (у днях)	6,7	Гроші (у грн)	578	Візити	1
Біла Церква				16 балів	
Час (у днях)	6,9	Гроші (у грн)	338	Візити	1,5
Кропивницький				16 балів	
Час (у днях)	8,3	Гроші (у грн)	450	Візити	1
Запоріжжя				16 балів	
Час (у днях)	7,8	Гроші (у грн)	511	Візити	1
Івано-Франківськ				15 балів	
Час (у днях)	8,7	Гроші (у грн)	511	Візити	1
Львів				15 балів	
Час (у днях)	8,4	Гроші (у грн)	550	Візити	1,4

Черкаси				15 балів	
Час (у днях)	6,5	Гроші (у грн)	625	Візити	1,25
Чернігів				15 балів	
Час (у днях)	7	Гроші (у грн)	613	Візити	1,7
Київ				15 балів	
Час (у днях)	7,5	Гроші (у грн)	560	Візити	1,5
Луцьк				14 балів	
Час (у днях)	10,1	Гроші (у грн)	555	Візити	1
Рівне				14 балів	
Час (у днях)	8,5	Гроші (у грн)	552	Візити	1,5
Херсон				14 балів	
Час (у днях)	8,1	Гроші (у грн)	740	Візити	2
Одеса				14 балів	
Час (у днях)	7,3	Гроші (у грн)	625	Візити	1,5
Миколаїв				14 балів	
Час (у днях)	8,6	Гроші (у грн)	524	Візити	1
Тернопіль				14 балів	
Час (у днях)	9,9	Гроші (у грн)	472	Візити	1,6
Харків				13 балів	
Час (у днях)	8,6	Гроші (у грн)	698	Візити	1
Дніпро				13 балів	
Час (у днях)	7,85	Гроші (у грн)	609	Візити	1,25
Вінниця				13 балів	
Час (у днях)	6,9	Гроші (у грн)	771	Візити	1,5
Житомир				12 балів	
Час (у днях)	10,3	Гроші (у грн)	520	Візити	1,5
Чернівці				12 балів	
Час (у днях)	6,8	Гроші (у грн)	825	Візити	2
Ужгород				12 балів	
Час (у днях)	13	Гроші (у грн)	600	Візити	1,7
Полтава				11 балів	
Час (у днях)	10,7	Гроші (у грн)	688	Візити	1,5

FORBIZ
Створення кращого
бізнес-середовища

Краматорськ

10 балів

Час (у днях) 11,6   Гроші (у грн) 725   Візити 2

Сєвєродонецьк

8 балів

Час (у днях) 12,5   Гроші (у грн) 725   Візити 2,2

ОДЕРЖАННЯ ДОЗВОЛІВ НА БУДІВНИЦТВО

За напрямком «Отримання дозволів на будівництво» аналізувались відповіді підприємців на питання, які мали на меті перевірити витрати часу, грошей та кількість особистих контактів, які необхідні для отримання дозволу на будівництво, приєднання до комунікацій, оформлення права власності на побудований об'єкт.

За основу оцінювання беруться:

- **«Гроші»**, де найвищий бал ставиться за мінімально можливу визначену законодавством ставку для отримання документу;
- **«Особисті візити»**, де найвищий бал ставиться з розрахунку за мінімальну кількість візитів необхідних на проходження процедур з розрахунку, що на кожну процедуру необхідний щонайменше 1 візит;
- **«Час»**, де найвищий бал ставиться за мінімальну кількість днів, необхідну на проходження процедур з розрахунку, що на проходження кожної процедури необхідно мінімум 1 день.

Найбільшою перешкодою для підприємців є необхідність сплачувати пайовий внесок, який фактично є податком на інвестиції. Цей платіж становить до 80% всіх затрат при одержанні дозволів на будівництво, і його скасування, або зниження призвело б до суттєвого зменшення адміністративного навантаження на забудовників і створення більш прозорих правил гри (частина підприємців звільняється від сплати пайового внеску окремими рішення місцевої влади). Найбільш гнучка в цьому питанні міська влада Львова та Тернополя – витрати на пайовий внесок там суттєво менші, ніж у сусідніх містах.

Щодо витрат часу, то найбільш обтяжливою процедурою є отримання технічних умов – в такому місті, як Чернівці, на це витрачається по тридцять днів, в той час як у сусідньому Івано-Франківську підприємцям достатньо і п'ятнадцяти днів.

Опитування також показало систематичні спроби влади заробляти на безкоштовних дозвільних процедурах, таких як подання і реєстрація декларації про початок будівельних робіт. Для підприємців Вінниці та Житомира ці послуги, як і має бути, безкоштовні, а забудовники в Києві змушені платити грубі гроші – до ста тисяч гривень неформальних платежів за декларацію. Також у забудовників виникають питання під час отримання поштової адреси – в половині міст ця послуга безкоштовна і швидка (достатньо тижня часу), але в значній частині обласних центрів за отримання поштової адреси треба платити гроші і витратити майже місяць.

Схожа ситуація і з отриманням містобудівних умов та обмежень – є міста, де ця процедура безкоштовна (Чернівці та Житомир), у всіх інших – необхідно платити гроші. Аналогічна ситуація і з затратами часу – в Рівному отримати містобудівні умови та обмеження можна за десять днів, в Сєверодонецьку на це треба витратити вдвічі більше часу.

Аналогічні проблеми виникають у забудовників і під час підключення до мереж водопостачання та каналізації. Є міста, де ця процедура швидка і дешева – в Тернополі ця послуга коштує менше двох тисяч гривень, а у Вінниці можна встигнути підключитися за тиждень. Є міста, де підключитися до каналізації дорого та довго – в Чернігові на це піде місяць та двадцять тисяч гривень витрат.

Максимальний бал – **75**.

Чернівці				47 балів	
Час (у днях)	96,1	Гроші (у грн)	263810	Візити	13,4
Кропивницький				45 бал	
Час (у днях)	78,2	Гроші (у грн)	339409	Візити	22
Краматорськ				43 балів	
Час (у днях)	89,5	Гроші (у грн)	282740	Візити	14,4
Одеса				43 бали	
Час (у днях)	68,8	Гроші (у грн)	168540	Візити	15,8
Біла Церква				43 бали	
Час (у днях)	82,4	Гроші (у грн)	237770	Візити	15,4
Івано-Франківськ				43 бали	
Час (у днях)	87,2	Гроші (у грн)	364610	Візити	14,4
Суми				43 бали	
Час (у днях)	135,8	Гроші (у грн)	93109	Візити	16,5
Львів				41 бал	
Час (у днях)	113,2	Гроші (у грн)	78334	Візити	14,5
Вінниця				41 бал	
Час (у днях)	86,1	Гроші (у грн)	324281	Візити	16,3
Ужгород				41 бал	
Час (у днях)	83,7	Гроші (у грн)	252060	Візити	15,5
Полтава				40 балів	
Час (у днях)	103,5	Гроші (у грн)	200477	Візити	14,9
Тернопіль				40 балів	
Час (у днях)	124,6	Гроші (у грн)	75625	Візити	17,3
Харків				40 балів	
Час (у днях)	98,1	Гроші (у грн)	140204	Візити	15,9
Дніпро				39 балів	
Час (у днях)	101,6	Гроші (у грн)	216388	Візити	16,9
Київ				38 балів	
Час (у днях)	92,2	Гроші (у грн)	519542	Візити	17,8

Луцьк

37 балів

Час (у днях) 95,3   Гроші (у грн) 101220   Візити 15,7

Черкаси

36 балів

Час (у днях) 107,4   Гроші (у грн) 139834   Візити 17,3

Житомир

35 балів

Час (у днях) 104,5   Гроші (у грн) 290879   Візити 16,3

Хмельницький

34 бали

Час (у днях) 101   Гроші (у грн) 262710   Візити 17,6

Рівне

33 бали

Час (у днях) 105,5   Гроші (у грн) 149165   Візити 19,1

Миколаїв

32 бали

Час (у днях) 128,3   Гроші (у грн) 174855   Візити 18,2

Запоріжжя

30 балів

Час (у днях) 100   Гроші (у грн) 319975   Візити 19,2

Херсон

29 балів

Час (у днях) 147,7   Гроші (у грн) 229538   Візити 20,7

Севєродонецьк

28 балів

Час (у днях) 129,8   Гроші (у грн) 199595   Візити 24,4

Чернігів

27 балів

Час (у днях) 116,4   Гроші (у грн) 367079   Візити 23,4

ОФОРМЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ПІД ОБ'ЄКТОМ НЕРУХОМОСТІ

За напрямком «оформлення земельної ділянки» аналізувались відповіді підприємців із 24 областей України на питання, які мали на меті перевірити час, гроші та особисті контакти, необхідні для повного оформлення земельної ділянки під об'єктом власності.

За основу оцінювання беруться:

- **«Гроші»**, де найвищий бал ставиться за мінімально можливою визначений законодавством рівень витрат;
- **«Особисті візити»**, де найвищий бал ставиться з розрахунку за мінімальну кількість візитів, необхідних на проходження процедур з розрахунку, що на кожну процедуру необхідний щонайменше 1 візит;
- **«Час»**, де найвищий бал ставиться за мінімальну кількість днів, необхідну на проходження процедур з розрахунку, що на проходження кожної процедури потрібно мінімум 1 день.

Оформити документи на землю коштує набагато дешевше, ніж оформлення документів на будівництво, але займає дуже багато часу - до 225 днів в Одесі. Найшвидше взяти в оренду міську землю можна у Вінниці – за три місяці, найдешевше – в Івано-Франківську.

Місцева влада Івано-Франківська не бере гроші за отримання дозволу на розробку та затвердження документації із землеустрою, а розроблення документації, її погодження та реєстрація ділянки у земельному кадастрі коштує символічні 2350 грн. У Чернівцях ця ж процедура коштує більше ніж двадцять тисяч гривень.

Щодо швидкості оформлення документів на землю, то більшості міст варто брати приклад з Вінниці – менше місяця на отримання дозволу на розробку документації із землеустрою. В Одесі та ж процедура займає 75 днів. У Черкасах або Чернігові розроблення та погодження документації із землеустрою займає вдвічі більше днів. В той час, коли у тих же містах йде два тижні на затвердження документації із землеустрою та прийняття рішення про передачу земельної ділянки в оренду – в Кропивницькому на це витрачається майже два місяці.

Максимальний бал – **36**.

Місто	Час (у днях)	Гроші (у грн)	Візити	Бал
Львів	131	11180	11	21 бал
Тернопіль	121	7650	11	21 бал
Вінниця	93	5300	14	20 балів

Полтава				20 балів	
Час (у днях)	125	Гроші (у грн)	3097	Візити	12
Суми				18 балів	
Час (у днях)	137	Гроші (у грн)	6818	Візити	13
Ужгород				18 балів	
Час (у днях)	118	Гроші (у грн)	10155	Візити	25
Київ				17 балів	
Час (у днях)	155	Гроші (у грн)	10150	Візити	15
Івано-Франківськ				17 балів	
Час (у днях)	178	Гроші (у грн)	2350	Візити	14
Житомир				16 балів	
Час (у днях)	143	Гроші (у грн)	14500	Візити	12
Кропивницький				16 балів	
Час (у днях)	176	Гроші (у грн)	7420	Візити	12
Луцьк				15 балів	
Час (у днях)	166	Гроші (у грн)	7810	Візити	17
Миколаїв				15 балів	
Час (у днях)	187	Гроші (у грн)	2963	Візити	17
Чернігів				15 балів	
Час (у днях)	175	Гроші (у грн)	7300	Візити	14
Запоріжжя				14 балів	
Час (у днях)	172	Гроші (у грн)	13275	Візити	20
Краматорськ				14 балів	
Час (у днях)	187	Гроші (у грн)	2740	Візити	15
Рівне				14 балів	
Час (у днях)	191	Гроші (у грн)	9320	Візити	18
Сєвєродонецьк				14 балів	
Час (у днях)	188	Гроші (у грн)	2740	Візити	18
Дніпро				13 балів	
Час (у днях)	160	Гроші (у грн)	12835	Візити	17
Хмельницький				13 балів	
Час (у днях)	183	Гроші (у грн)	13240	Візити	20

FORBIZ
Створення кращого
бізнес-середовища

Біла Церква

12 балів

Час (у днях) 158

Гроші (у грн) 17895

Візити 17

Херсон

12 балів

Час (у днях) 158

Гроші (у грн) 28610

Візити 17

Чернівці

12 балів

Час (у днях) 170

Гроші (у грн) 13705

Візити 16

Черкаси

12 балів

Час (у днях) 173

Гроші (у грн) 17760

Візити 17

Одеса

11 балів

Час (у днях) 225

Гроші (у грн) 2540

Візити 32

Харків

11 балів

Час (у днях) 161

Гроші (у грн) 18915

Візити 17

ПРИЄДНАННЯ ДО ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ

За напрямком «приєднання до електромереж» аналізувались відповіді підприємців із 24 областей України на питання, які мали на меті перевірити час та гроші, необхідні для проведення та підключення до електромереж.

За основу оцінювання беруться:

- **«Гроші»**, де найвищий бал ставиться за мінімально можливі офіційні витрати на проходження необхідних процедур;
- **«Час»**, де найвищий бал ставиться за мінімальну кількість днів, необхідну на проходження процедур з розрахунку, що на проходження кожної процедури потрібно мінімум 1 день.

Місцеві органи влади не мають прямого впливу ні на час, ні на вартість підключення до електромережі, це компетенція облenerго. В найближчий час вступить у дію нове законодавство з цієї сфери, яке унормує вартість та час стандартного підключення. Виходячи з розрахунків Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, ми порахували час та грошові витрати (на базі формул НКРЕКП) та час підключення (на базі проведеного опитування) для кожного обласного центра та міста Києва.

Максимальний бал – **21**.

Луцьк				18 балів
Час (у днях)	22	Гроші (у грн)	87360	
Полтава				18 балів
Час (у днях)	28	Гроші (у грн)	48720	
Тернопіль				18 балів
Час (у днях)	19	Гроші (у грн)	157920	
Херсон				18 балів
Час (у днях)	20	Гроші (у грн)	173040	
Чернігів				18 балів
Час (у днях)	22	Гроші (у грн)	120960	
Житомир				17 балів
Час (у днях)	25	Гроші (у грн)	82320	
Київ				17 балів
Час (у днях)	20	Гроші (у грн)	223440	

Кропивницький

17 балів

Час (у днях) 22   Гроші (у грн) 126000

Миколаїв

17 балів

Час (у днях) 23   Гроші (у грн) 173040

Одеса

17 балів

Час (у днях) 23   Гроші (у грн) 168000

Ужгород

17 балів

Час (у днях) 22   Гроші (у грн) 173040

Хмельницький

17 балів

Час (у днях) 22   Гроші (у грн) 159600

Вінниця

16 балів

Час (у днях) 28   Гроші (у грн) 173040

Краматорськ

16 балів

Час (у днях) 25   Гроші (у грн) 124320

Івано-Франківськ

16 балів

Час (у днях) 25   Гроші (у грн) 161280

Львів

16 балів

Час (у днях) 25   Гроші (у грн) 173040

Рівне

16 балів

Час (у днях) 28   Гроші (у грн) 127680

Сєвєродонецьк

16 балів

Час (у днях) 25   Гроші (у грн) 173040

Суми

16 балів

Час (у днях) 28   Гроші (у грн) 173040

Харків

16 балів

Час (у днях) 25   Гроші (у грн) 173040

Черкаси

16 балів

Час (у днях) 22   Гроші (у грн) 223400

Дніпро

15 балів

Час (у днях) 28   Гроші (у грн) 193200

Запоріжжя

14 балів

Час (у днях) 40   Гроші (у грн) 63840

FORBIZ
Створення кращого
бізнес-середовища

Чернівці

14 балів

Час (у днях) 28

Гроші (у грн) 270480

Біла Церква

10 балів

Час (у днях) 22

Гроші (у грн) 599760

ЗАГАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕЙТИНГУ

Децентралізація влади призвела до збільшення бюджетів та обсягу повноважень місцевої влади. Однак це далеко не завжди призводить до усвідомлення того факту, що саме місцева влада відповідальна за бізнес-клімат у місті. Мери міст не завжди усвідомлюють, що саме вони відповідальні за вибір інвесторами їхнього міста для будівництва нового підприємства, відкриття складу чи дослідницького центру. Інвестори роблять цей вибір на підставі порівняння легкості та швидкості оренди землі, будівництва, підключення до електрики, привабливості ставок місцевих податків.

Regional Doing Business направлений на досягнення двох цілей. Він дає відповіді для потенційних інвесторів на питання, яке саме місто обрати для інвестування і наскільки обтяжливі адміністративні процедури в місті, яке вони вже обрали. Рейтинг побудований на кількох десятках параметрів – починаючи від кількості днів на укладання договору для зовнішнього електропостачання і закінчуючи затратами часу на процедуру добровільної реєстрації підприємства платником ПДВ.

Не менш корисним Рейтинг може бути і для місцевих органів влади. Він показує сильні та слабкі характеристики кожного міста, а міста-лідери можуть стати взірцем для наслідування аутсайдерами. На всі процедури, проаналізовані в Рейтингу, можуть прямо чи опосередковано впливати місцеві органи влади – починаючи від ухвалення власних регуляторних рішень щодо встановлення ставок місцевих податків і закінчуючи покращенням корпоративного управління на комунальних підприємствах, які займаються водовідведенням. Є міста, в яких низька якість роботи відповідних комунальних підприємств суттєво погіршує бізнес-клімат.

Максимально можливий бал – **171**.

ЛЕГКІСТЬ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ. РЕЙТИНГ МІСТ УКРАЇНИ (Regional Doing Business)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ОФІСУ ЕФЕКТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

- 1** Провести аналіз регуляторного впливу всіх чинних рішень щодо встановлення ставок місцевих податків. У багатьох містах ставки були встановлені кілька років тому і з тих пір не переглядалися, а їх вплив на дохідну частину бюджету не аналізувався. Особливо це стосується туристичного збору та ставки єдиного податку для першої групи платників-спрощенців.

Можна припустити, що для багатьох міст туристичний збір можна скасувати (встановити нульову ставку), а єдиний податок для першої групи радикально зменшити (це ритуальні послуги та перукарні, ремонт взуття та одягу). Це рішення майже не вплине на дохідну частину бюджету, однак дасть можливість легалізуватись десяткам тисяч українців, які зараз надають ці послуги не обтяжуючи себе формальностями.
- 2** Проаналізувати місцеві регуляторні акти на предмет скасування норм, які вимагають у підприємців наявність печатки. Незважаючи на ухвалення закону про скасування обов'язковості печаток для підприємств, майже всі, більше 95% підприємців, які взяли участь в опитуванні заявили про те, що вони виготовляли печатки для новостворених підприємств.

В багатьох випадках наявність печаток вимагається в чинних рішеннях місцевої влади, які були ухвалені до прийняття закону про необов'язковість печаток.
- 3** Провести аналіз регуляторного впливу всіх чинних рішень щодо встановлення розміру пайового внеску. За необхідності ухвалити нові рішення Про затвердження Порядку залучення, розрахунку розміру, використання коштів пайової участі замовників у розвитку інфраструктури міста з урахуванням кращих практик міст України.
- 4** Провести аналіз одержання поштової адреси на новозбудований об'єкт – ця процедура має бути безкоштовною і не повинна займати більше тижня часу.
- 5** На рівні місцевих виконкомів міських рад розробити детальну регуляторну мапу кожного з процесів за всіма напрямками для відслідковування витрат часу та грошей, необхідних на проходження відповідних процедур. На базі цієї мапи розробити підприємцям рекомендації з інструкцією швидкого та дешевшого отримання необхідних дозволів та погоджень.

МЕТОДОЛОГІЯ

Основа методології – опитування представників середнього та крупного бізнесу за допомогою наступних анкет:

АНКЕТА №1

ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ **АНКЕТА ОПИТУВАННЯ ЗА КОМПОНЕНТОМ** **«ОДЕРЖАННЯ ДОЗВОЛІВ НА БУДІВНИЦТВО»**

Шановний учаснику опитування!

Дякуємо Вам за участь у опитуванні рейтингу «Ведення бізнесу в Україні». Вказаний рейтинг складається з метою оцінки ділового клімату у різних регіонах нашої країни.

У компоненті «ОДЕРЖАННЯ ДОЗВОЛІВ НА БУДІВНИЦТВО» ми оцінюємо як швидко та наскільки дешево можна пройти необхідні для будівництва стандартного складу дозвільні процедури у кожному обласному центрі України.

Просимо заповнену анкету в електронній формі надіслати на електронну пошту a.maleyev@brdo.com.ua

Щиро дякуємо за співпрацю!

АНКЕТНІ ДАНІ УЧАСНИКА ОПИТУВАННЯ

Інформацію про участь у опитуванні **ПУБЛІКУВАТИ/ЗБЕРЕГТИ КОНФІДЕНЦІЙНОЮ**
(непотрібне викреслити)

Прізвище, ім'я та по батькові _____

Посада _____

Професія _____

Назва компанії _____

Веб-сайт _____

E-mail _____

Телефон _____

Адреса _____

Будь-ласка, якщо Вам відомо про інших осіб/компаній, які володіють необхідною інформацією та могли б взяти участь у опитуванні, надайте нам їх контактні дані:

_____
_____

ОПИС ТИПОВОЇ СИТУАЦІЇ, ЩОДО ЯКОЇ ПРОВІДИТЬСЯ ОПИТУВАННЯ

Компонент «Одержання дозволів на будівництво» рейтингу «Ведення бізнесу в Україні» вимірює час, кількість етапів та витрати коштів на будівництво наступного об'єкту:

Категорія складності	Клас наслідків СС1 – не більша третьої
Поверховість	2 поверхи
Загальна площа	1 300,6 м ²
Розташування	Промислова частина міста (не історична)
Замовник будівництва, який є одночасно виконавцем будівельних робіт	<ul style="list-style-type: none"> ■ Має ліцензію на виконання будівельних робіт; ■ Один з працівників є сертифікованим архітектором.
Будівельні роботи	<ul style="list-style-type: none"> ■ Потребуватимуть 30 тижнів (цей строк не враховується у запитаннях нижче); ■ Вважається, що проектна документація уже розроблена (однак, якщо розробка проектної документації потребує одержання якої-небудь інформації/документів від третіх осіб – таке отримання слід рахувати як окремий етап, про який слід вказати в анкеті)
Підключення до інженерних мереж	<ul style="list-style-type: none"> ■ Приєднання до електромережі не враховується (воно оцінюватиметься у іншій анкеті); ■ Існуюча мережа каналізації та водопостачання проходить у 150 метрах від запланованої точки приєднання;
Земельна ділянка	Площею 929 м ² , що належить на праві власності забудовнику
Вартість будівництва	178 000 \$

ЧАС вимірюється у календарних днях. Проміжок часу розпочинається з дня подання заяви (іншого документа) та закінчується у день отримання необхідного документу (дії). Вважається, що мінімальним часом на проходження однієї процедури є один день. У випадку, якщо яка-небудь процедура може бути пройдена он-лайн, час такої процедури зараховується як 0,5 дня. Якщо яка-небудь процедура може бути пройдена швидше (але для цього потрібно сплатити додатковий офіційний платіж), забудовник обирає саме таку швидшу і дорожчу процедуру.

КІЛЬКІСТЬ ЕТАПІВ – кількість будь-яких взаємодій замовника будівництва (його представника) із зовнішніми особами (державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими підприємствами, інженерами технічного нагляду тощо). Взаємодії між замовником будівництва та його власними працівниками у рейтингу не враховуються. З метою рейтингу вважається, що усі документи (заяви тощо) заповнені засновником (його представником) правильно та підстав для відмови у реєстрації не існує.

ВИТРАТИ КОШТІВ включають у себе лише офіційні платежі. Будь-які неофіційні платежі рейтингом не враховуються.

ЗАПИТАННЯ

Скільки часу займає отримання містобудівних умов та обмежень?	_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)
Скільки часу та коштів потрібно для отримання технічних умов (водопостачання і каналізація, ТУ та вихідні дані від ДСНС тощо)?	_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)
Скільки часу та коштів потрібно для подання і реєстрації декларації про початок будівельних робіт?	_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)
Скільки часу та коштів потрібно для підключення до мереж водопостачання та каналізації (подання заявки)?	_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)
Скільки коштів потрібно сплатити сторонній особі за здійснення технічного нагляду?	_____ (грн)
Скільки часу та коштів потрібно для сплати пайового внеску на інфраструктуру населеного пункту?	_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)
Скільки часу та коштів потрібно для подання і реєстрації декларації про готовність об'єкту до експлуатації?	_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)
Скільки часу та коштів потрібно для одержання поштової адреси на новозбудований об'єкт?	_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)

Скільки часу та коштів потрібно для реєстрація права власності реєстратором?	_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)
До скількох оформлень будівництва Ви були залучені (приймали участь) протягом року до заповнення цієї анкети?	_____
Які ще етапи/дозвільні процедури потрібні для оформлення будівництва?: 1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____	_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)

ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

АНКЕТА ОПИТУВАННЯ ЗА КОМПОНЕНТОМ «ОФОРМЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ПІД ОБ'ЄКТОМ НЕРУХОМОСТІ»

Шановний учаснику опитування!

Дякуємо Вам за участь у опитуванні рейтингу «Ведення бізнесу в Україні». Вказаний рейтинг складається з метою оцінки ділового клімату у різних регіонах нашої країни.

У компоненті «ОФОРМЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ПІД ОБ'ЄКТОМ НЕРУХОМОСТІ» ми оцінюємо як швидко та наскільки дешево можна пройти необхідні процедури для оформлення права власності чи права користування земельною ділянкою під існуючим об'єктом нерухомості комерційного або промислового призначення.

Просимо заповнену анкету в електронній формі надіслати на електронну пошту
a.maleyev@brdo.com.ua

Щиро дякуємо за співпрацю!

АНКЕТНІ ДАНІ УЧАСНИКА ОПИТУВАННЯ

Інформацію про участь у опитуванні ПУБЛІКУВАТИ/ЗБЕРЕГТИ КОНФІДЕНЦІЙНОЮ
(непотрібне викреслити)

Прізвище, ім'я та по батькові _____

Посада _____

Професія _____

Назва компанії _____

Веб-сайт _____

E-mail _____

Телефон _____

Адреса _____

Будь-ласка, якщо Вам відомо про інших осіб/компаній, які володіють необхідною інформацією та могли б взяти участь у опитуванні, надайте нам їх контактні дані:

_____
_____

ОПИС ТИПОВОЇ СИТУАЦІЇ, ЩОДО ЯКОЇ ПРОВОДИТЬСЯ ОПИТУВАННЯ

Компонент «Оформлення земельної ділянки під об'єктом нерухомості» рейтингу «Ведення бізнесу в Україні» вимірює час, кількість етапів та витрати коштів для оформлення земельної ділянки під об'єктом нерухомості комерційного чи промислового призначення. Для прикладу обраний комерційний об'єкт, земельна ділянка під яким оформлюється на праві оренди. Для відповіді на запитання також можна використовувати приклади викупу земельних ділянок під об'єктами житлового, громадського та промислового призначення.

Вид об'єкту нерухомості	Магазин та складські приміщення
Площа земельної ділянки	0,27 гектара (2700 м ²)
Місцезорозташування земельної ділянки	У межах населеного пункту
Цільове призначення земельної ділянки	Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі
Вид права на земельну ділянку, що оформлюється	Право оренди (шляхом укладення договору оренди землі)

ЧАС вимірюється у календарних днях. Проміжок часу розпочинається з дня подання заяви (іншого документа) та закінчується у день отримання необхідного документа (дії). Вважається, що мінімальним часом на проходження однієї процедури є один день. У випадку, якщо процедура проводиться швидше ніж один день, час такої процедури зараховується як 0,5 дня. Якщо яка-небудь процедура може бути пройдена швидше (але для цього потрібно сплатити додатковий офіційний платіж), забудовник обирає саме таку швидшу і дорожчу процедуру.

КІЛЬКІСТЬ ЕТАПІВ – кількість будь-яких взаємодій власника об'єкту нерухомості (заявника чи його представника) із зовнішніми особами (державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими підприємствами, інженерами технічного нагляду тощо).

ВИТРАТИ КОШТІВ включають у себе лише офіційні платежі. Будь-які неофіційні платежі рейтингом не враховуються.

ЗАПИТАННЯ

<p>Скільки часу та коштів потрібно для отримання дозволу на розробку документації із землеустрою?</p>	<p>_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)</p>
<p>Скільки часу та коштів витрачено для пошуку землевпорядної організації та замовлення документації із землеустрою?</p>	<p>_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)</p>
<p>Скільки часу та коштів витрачено замовником під час розробки та погодження документації із землеустрою, а також реєстрації ділянки у земельному кадастрі?*</p>	<p>_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)</p>
<p>Скільки часу та коштів витрачено для затвердження документації із землеустрою та прийняття рішення про передачу земельної ділянки в оренду?</p>	<p>_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)</p>
<p>Скільки часу та коштів витратив замовник на підготовку, посвідчення та укладення договору оренди земельної ділянки, державну реєстрацію права оренди та отримання витягу з державного реєстру прав?</p>	<p>_____ днів _____ візитів _____ коштів (грн)</p>
<p>До скількох оформлень земельних ділянок та/або оформлень їх передачі у оренду Ви були залучені (приймали участь) протягом року до заповнення цієї анкети?</p>	<p>_____</p>

* візити та кошти розробника документації із землеустрою (землевпорядної організації) не враховуються, якщо вони включені у вартість замовлених робіт та послуг

ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ АНКЕТА ОПИТУВАННЯ ЗА КОМПОНЕНТОМ «ПРИЄДНАННЯ ДО ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»

Шановний учаснику опитування!

Дякуємо Вам за участь у опитуванні рейтингу «Ведення бізнесу в Україні». Вказаний рейтинг складається з метою оцінки ділового клімату у різних регіонах нашої країни.

У компоненті «ПРИЄДНАННЯ ДО ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» ми оцінюємо як швидко та наскільки дешево можна пройти необхідні для будівництва стандартного складу дозвільні процедури у кожному обласному центрі України.

Просимо заповнену анкету в електронній формі надіслати на електронну пошту a.maleyev@brdo.com.ua

Щиро дякуємо за співпрацю!

АНКЕТНІ ДАНІ УЧАСНИКА ОПИТУВАННЯ

Інформацію про участь у опитуванні ПУБЛІКУВАТИ/ЗБЕРЕГТИ КОНФІДЕНЦІЙНОЮ
(непотрібне викреслити)

Прізвище, ім'я та по батькові _____

Посада _____

Професія _____

Назва компанії _____

Веб-сайт _____

E-mail _____

Телефон _____

Адреса _____

Будь-ласка, якщо Вам відомо про інших осіб/компаній, які володіють необхідною інформацією та могли б взяти участь у опитуванні, надайте нам їх контактні дані:

ОПИС ТИПОВОЇ СИТУАЦІЇ, ЩОДО ЯКОЇ ПРОВІДУЄТЬСЯ ОПИТУВАННЯ

Компонент «Приєднання до електромережі» рейтингу «Ведення бізнесу в Україні» вимірює час, кількість етапів та витрати коштів на приєднання до електромережі приміщення складу з наступними характеристиками:

Право власності	Склад належить на праві власності приватному підприємцю
Поверховість	2 поверхи
Загальна площа	1 300,6 м ²
Розташування	Промислова частина міста (не історична)
Земельна ділянка	Склад розташований на земельній ділянці площею 929 кв.м., що належить на праві власності власнику складу (приватному підприємцеві)
Вимоги до електропостачання	Постійне, трифазне електропостачання
Потужність електроустановки, що приєднується	140 кіловольт/ампер (140 кіловат)
Відстань до існуючої точки приєднання	150 метрів по прямій лінії; лінію електропередачі потрібно прокласти по землях комунальної власності, включно з необхідністю перетнути (під або над землею) автомобільну дорогу шириною 10 метрів; вибір способу прокладення кабелю (під або над землею) обирається в залежності від того, який спосіб найчастіше використовується на відповідній території.
Система внутрішнього електропостачання	Вважається, що система внутрішнього електропостачання уже встановлена, разом з вимикачем та лічильником.

ЧАС вимірюється у календарних днях. Проміжок часу розпочинається з дня подання заяви (іншого документа) та закінчується у день отримання необхідного документу (дії). Вважається, що мінімальним часом на проходження однієї процедури є один день. У випадку, якщо яка-небудь процедура може бути пройдена он-лайн, час такої процедури зараховується як 0,5 дня. Якщо яка-небудь процедура може бути пройдена швидше (але для цього потрібно сплатити додатковий офіційний платіж), власник електроустановки обирає саме таку швидшу і дорожчу процедуру.

КІЛЬКІСТЬ ЕТАПІВ – кількість будь-яких взаємодій власника складу (його представника) із зовнішніми особами (державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими підприємствами, інженерами технічного нагляду тощо). Взаємодії між власником складу та його власними працівниками у рейтингу не враховуються. З метою рейтингу вважається, що усі документи (заяви тощо) заповнені власником складу (його представником) правильно.

ВИТРАТИ КОШТІВ включають у себе лише офіційні платежі. Будь-які неофіційні платежі рейтингом не враховуються.

ЗАПИТАННЯ

<p>Які етапи/дозвільні процедури потрібні для приєднання складу до мережі електропостачання?</p> <p>Для орієнтиру, одними з таких етапів можуть бути:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Подання заявки та одержання технічних умов у електропередавальній організації 2 Розробка проекту зовнішнього електропостачання (виконується підрядною організацією) 3 Виконання робіт, необхідних для забезпечення зовнішнього електропостачання (виконується підрядником, обраним замовником приєднання або електропередавальною організацією) 4 Укладення договору на електропостачання 5 Подання заявки та включення електропостачання електропередавальною організацією	<ol style="list-style-type: none"> 1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____ 6 _____ 7 _____ 8 _____ 9 _____ 10 _____ 11 _____ 12 _____
<p>Скільки часу займає кожен з описаних Вами етапів?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____ 6 _____ 7 _____ 8 _____ 9 _____ 10 _____ 11 _____ 12 _____

<p>Яка вартість кожного з описаних Вами етапів?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____ 6 _____ 7 _____ 8 _____ 9 _____ 10 _____ 11 _____ 12 _____
<p>До скількох приєднань до електромереж Ви були залучені (приймали участь) протягом року до заповнення цієї анкети?</p>	<p>_____</p>

ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ АНКЕТА ОПИТУВАННЯ ЗА КОМПОНЕНТОМ «СТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА»

Шановний учаснику опитування!

Дякуємо Вам за участь у опитуванні рейтингу «Ведення бізнесу в Україні». Вказаний рейтинг складається з метою оцінки ділового клімату у різних регіонах нашої країни.

У компоненті «СТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА» ми оцінюємо як швидко та наскільки дешево можна створити підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю у кожному обласному центрі України.

Просимо заповнену анкету в електронній формі надіслати на електронну пошту a.maleyev@brdo.com.ua

Щиро дякуємо за співпрацю!

АНКЕТНІ ДАНІ УЧАСНИКА ОПИТУВАННЯ

Інформацію про участь у опитуванні ПУБЛІКУВАТИ/ЗБЕРЕГТИ КОНФІДЕНЦІЙНОЮ
(непотрібне викреслити)

Прізвище, ім'я та по батькові _____

Посада _____

Професія _____

Назва компанії _____

Веб-сайт _____

E-mail _____

Телефон _____

Адреса _____

Будь-ласка, якщо Вам відомо про інших осіб/компаній, які володіють необхідною інформацією та могли б взяти участь у опитуванні, надайте нам їх контактні дані:

ОПИС ТИПОВОЇ СИТУАЦІЇ, ЩОДО ЯКОЇ ПРОВОДИТЬСЯ ОПИТУВАННЯ

Компонент «Створення підприємства» рейтингу «Ведення бізнесу в Україні» вимірює час, кількість етапів та витрати коштів на створення наступного підприємства:

Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Місцезнаходження	Місто – адміністративний центр області
Засновники	5 фізичних осіб – громадян України
Статутний капітал	0 грн
Статут	Модельний
Оподаткування	Платник ПДВ (добровільна реєстрація)

ЧАС вимірюється у календарних днях. Проміжок часу розпочинається з дня подання заяви (іншого документа) та закінчується у день отримання необхідного документа (дії).

КІЛЬКІСТЬ ЕТАПІВ – кількість будь-яких взаємодій засновника підприємства (його представника) із зовнішніми особами (державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими підприємствами, нотаріусом тощо). Взаємодії між засновниками, або між засновниками та їх представником або ж юристом у рейтингу не враховуються. З метою рейтингу вважається, що усі документи (заяви тощо) заповнені засновником (його представником) правильно та підстав для відмови у реєстрації не існує.

ВИТРАТИ КОШТІВ включають у себе лише офіційні платежі. Будь-які неофіційні платежі рейтингом не враховуються.

ЗАПИТАННЯ

Скільки часу займає реєстрація юридичної особи державним реєстратором (у днях)?	_____ (днів)
Скільки візитів необхідно зробити до органу податкової служби та скільки часу займає процедура добровільної реєстрації підприємства платником ПДВ?	_____ візитів _____ днів
Скільки часу та коштів потребує виготовлення печатки підприємства?	_____ грн _____ днів
Чи виготовляє підприємство зазвичай печатку?	так / ні
Скільки часу та коштів потрібно для відкриття поточного рахунку у банку?	_____ грн _____ днів
Чи потрібні візити до інших органів державної влади або місцевого самоврядування? До яких? Скільки часу це займає?	_____ назва органу _____ кількість візитів _____ днів витрат часу
До скількох реєстрацій ТОВ Ви були залучені (приймали участь) протягом року до заповнення цієї анкети?	_____

ДРУГА ПАРАЛЕЛЬНА СКЛАДОВА ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛЯГАЄ У ФОРМАЛІЗОВАНОМУ АНАЛІЗІ АНАЛІТИКАМИ ОФІСУ ДАНИХ ЩОДО МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ:

Місцеві податки – інформація на 2017 рік	Якою є ставка податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (для юросіб)?	_____ %
	Яким є розмір туристичного збору?	_____ %
	Якою є ставка земельного податку?	_____ % від нормативно-грошової оцінки
	Якою є орендна плата за зем. ділянку (від 3 до 12 відсотків нормативної грошової оцінки)	_____ % від нормативної грошової оцінки
	Якою є ставка єдиного податку для 1 групи?	_____ % від мінімальної заробітної плати
	Якою є ставка єдиного податку для 2 групи?	_____ % від мінімальної заробітної плати

FORBIZ
Створення кращого
бізнес-середовища

BRDO – експертно-аналітичний центр, який фінансується Європейським Союзом в рамках проекту FORBIZ та в рамках Ініціативи EU4Business.

BRDO працює над спрощенням умов ведення бізнесу та ефективним державним регулюванням в 6 економічних секторах: будівництво, ІТ та телекомунікації, енергетика, сільське господарство, транспорт та інфраструктура, ринковий контроль та нагляд. В даних секторах запущено Системний перегляд регуляторного поля за унікальною методикою RollingReview. Вже переглянуто низку ринків та підготовлено 12 аналітичних дослідження у форматі «зелених книг». Офісом ініційовано скасування понад 400 незаконних і неактуальних актів, ухвалено низку законів та рішень на користь бізнесу.

З метою створення нової ефективною моделі державного регулювання та побудови публічного діалогу між бізнесом та владою запущено платформу ефективного регулювання PRO (regulation.gov.ua), яка містить прогресивні он-лайн інструменти: для бізнесу – покрокові інструкції як відкрити бізнес; для влади – проведення аналізу регуляторного впливу та ін.

Спілка українських підприємців (СУП) – це перша найбільша об'єднана сила українських підприємців, яка створена для захисту незалежного прозорого бізнесу. Спілка існує за межами політичних інтересів та не має зв'язків з олігархічним капіталом. СУП об'єднує більше 500 компаній з усієї України. У 2015-2016 роках члени СУП сплатили понад **13,8 млрд грн** податків до бюджетів всіх рівнів та надали більше **125 000** робочих місць. За перший рік роботи СУП підготувала 16 публічних запитів та звернень до органів влади, подала 12 законодавчих ініціатив, взяла участь більш ніж у 43 круглих столах, відвідала вісім обласних центрів для налагодження діалогу з місцевими підприємцями. У СУП працює 13 профільних комітетів. У квітні 2017 року СУП відкрила офіційні представництва у Дніпрі, Львові, Харкові та Одесі.